

หลักฐานประกอบการพิจารณาตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รอบ ๒
เกษตรจังหวัดสตูล

๑. แบบฟอร์มการจัดเก็บองค์ความรู้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
ประเด็น สร้างผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่	
องค์ความรู้ เรื่อง องค์ความรู้ Smart Farmer ต้นแบบ จังหวัดสตูล (สินค้า กาแฟ)	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายลาภวัต เอี่ยมสอาด Smart Farmer อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล	
วันที่บันทึกความรู้๒๒...../.....พฤษภาคม...../...๒๕๖๖.....	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ความรู้

Smart Farmer ด้านพืช (กาแฟ)

การปลูกกาแฟไร้สารเคมีร่วมกับมะพร้าว
Knowledge Management: KM

ชื่อ : นายลาภวัต เอี่ยมสอาด
ที่อยู่ : 296 ม.2 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล
☎ : 089 0752039

พื้นที่กิจกรรม จำนวน 3 ไร่ 2 งาน
ม.1 ต.อัมปพรรัตน์ อ.ควนโดน จ.สตูล

จุดเด่น :

- สร้างรายได้เสริมจากพืชเชิงเดี่ยว
- ดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การปลูกจนถึงการแปรรูปกาแฟ (สารกาแฟ)
- สร้างความเข้มแข็งในอาชีพด้วยการสร้างเครือข่าย
- เป็นวิทยากรและเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องกาแฟ

ช่องทางการตลาด → กระบวนการแปรรูป แบบ Dry Process และแบบ Honey Process

- จำหน่ายสารกาแฟเกรดคุณภาพให้ผู้รวบรวมและผู้ประกอบการร้านกาแฟสด
- จำหน่ายสารกาแฟตกเกรดให้กลุ่มผู้ผลิตกาแฟโบราณ (โกโก้)

เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกกาแฟไร้สารเคมี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
"หมั่นเรียนรู้ เอาใจใส่ ศึกษา ดูงาน และสร้างเครือข่าย"

สายพันธุ์กาแฟ : พันธุ์แนะนำกรมวิชาการเกษตร - พันธุ์ชุมพร 2
การจัดการสวน : ใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการน้ำในสวน
ต้นกาแฟได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

กระบวนการถอดองค์ความรู้ : สัมภาษณ์

๑. ข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

SMART FARMER MODEL อ.ควนโดน จ.สตูล

ชื่อ : นายลาภวัต เอี่ยมสอาด
วัน เดือน ปีเกิด : 25 ก.ย 2509
ระดับการศึกษา : ประถมศึกษา
ที่อยู่ : 296 ม. 2 ต. ควนสตอ
อ. ควนโดน จ.สตูล
เบอร์โทร : 089 0752039
เข้าร่วมโครงการ ปี 2565

○ แนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ : คณะกรรมการจัดการความรู้กรมส่งเสริมการเกษตร
○ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ประจำปี ๒๕๖๖

๒. ข้อมูลกิจกรรมการผลิตของเกษตรกร

กิจกรรม : การปลูกกาแฟโรบัสต้าร่วมกับมะพร้าว

เนื้อที่ปลูก 3 ไร่ 2 งาน

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๔. การบริหารจัดการการผลิตและมาตรฐานที่ได้รับการรับรอง

- ปลูกกาแฟด้วยพันธุ์แนะนำของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ พันธุ์ชุมพร ๒ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิต/ไร่ สูง
- ปลูกแซมมะพร้าว ระยะปลูกห่างจากต้นมะพร้าว ๓ เมตร จำนวนต้นประมาณ ๑๐๐ ต้น/ไร่ เพื่อให้ต้นกาแฟอาศัยร่มเงา เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของจังหวัดสตูล ช่วงหน้าแล้ง แดดแรง อากาศร้อนจัด ต้นกาแฟเกิดความเสียหายได้
- การจัดการศัตรูพืช จัดการแบบป้องกัน และไม่ใช้สารเคมี วัชพืช : ใช้วิธีการตัด/ถาก ปีละ ๒ - ๓ ครั้ง และกำจัดมอด ใช้วิธีกับดักล่อมอด แล้วนำมาเผาทำลาย
- การเก็บเกี่ยวผลกาแฟ ต้องเก็บเกี่ยวช่วงผลสุกแก่ โดยพิจารณาจากสีของผลกาแฟ ผลกาแฟเป็นสีแดง หรือสีส้มแดง ไม่น้อยกว่า ๙๐% ผลกาแฟที่เก็บเกี่ยวแล้วเข้าสู่กระบวนการทำแห้ง ไม่เกิน ๒๔ ชม.
- กระบวนการแปรรูป ดำเนินการแบบ ๒ แบบ คือ แบบแห้ง (Dry Processing) คือ การตากแห้งผลกาแฟ โดยไม่มีการเปลือก และ แบบ (Honey Process) คือ การนำผลเชอร์รี่มาแกะเปลือก แล้วเมล็ดกาแฟที่ยังมีเมือกติดอยู่ไปทำการตากแห้ง

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๕. การจัดการทางการตลาดและช่องทางการตลาด

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๖. ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วม

- เป็นผู้แทนกลุ่มเกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกกาแฟจังหวัดสตูล เข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายกาแฟจังหวัดสตูล ซึ่งรวมตัวเพื่อพัฒนากาแฟจังหวัดสตูลให้มีคุณภาพ โดยทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพกาแฟจังหวัดสตูล
- เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกกาแฟโรบัสต้าของจังหวัดสตูล และเป็นจุดเด่นการปลูกกาแฟแซมในสวนมะพร้าว เป็นการทำเกษตรผสมผสาน สร้างอาชีพและรายได้เสริมจากพืชเชิงเดี่ยว โดยมีผู้มาเรียนรู้ ณ แปลงกาแฟอย่างต่อเนื่อง

๗. การบริหารทรัพยากรและการจัดการของเหลือจากการผลิต

ของเหลือจากกระบวนการผลิตสารกาแฟ คือ เปลือกกาแฟ ได้มีการจัดการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักแห้ง เพื่อนำกลับไปใช้ในสวนกาแฟของตนเอง

การทำปุ๋ยหมักแห้ง

ส่วนผสม ๑. เปลือกกาแฟสีแห้ง ๒. มูลวัว ๓. พด.๑ นำส่วนผสมทั้ง ๓ อย่าง หมักลงในท่อ ใช้เวลาหมักประมาณ ๔๐ วัน จึงจะนำไปใช้

<p style="text-align: center;">กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้</p>	<p>ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ความรู้</p>
--	--

๘. การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม

จัดทำระบบน้ำในสวนกาแฟ เพื่อให้กาแฟได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงหน้าแล้ง เพื่อควบคุมการออกดอกของกาแฟ และต้นกาแฟได้รับน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

๙. ปัจจัยความสำเร็จของการประกอบอาชีพ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
" หมั่นเรียนรู้ เอาใจใส่ ศึกษา
ดูงาน และการสร้างเครือข่าย "

กาแฟโรบัสต้าสตูล

๑๐. ประเด็นอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

“การพัฒนาตัวเองด้านการเป็นวิทยากร เพื่อบอกเล่าให้คำแนะนำความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ให้ผู้อื่นได้”

ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นางสาวสุชिरา บัวมาศ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล โทรศัพท์ ๐๗๔ ๗๑๑๑๐๖

แบบจัดเก็บองค์ความรู้

ประเด็น สร้างผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่

องค์ความรู้ เรื่อง องค์ความรู้ Young Smart Farmer ต้นแบบ จังหวัดสตูล (สินค้า กาแฟ)

เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง Young Smart Farmer อำเภอละงู จังหวัดสตูล

วันที่บันทึกความรู้๒๓...../.....พฤษภาคม...../.....๒๕๖๖.....

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

Young Smart Farmer การแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่ม
Knowledge Management: KM

ด้านพืช (กาแฟ)

ชื่อ : นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง
ที่อยู่ : ม.5 ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล
โทรศัพท์ : 084 2544902
f : กาแฟนายเอก โรบัสต้าสตูล

พื้นที่กิจกรรม จำนวน 2 ไร่ ม.5 ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล

จุดเด่น

- สร้างรายได้จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกยางพาราบางส่วนเป็นกาแฟ
- สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการแปรรูป (สารกาแฟ/กาแฟดั่วบด/ชาดอกกาแฟ/กาแฟดริป)
- สร้างความเข้มแข็งในอาชีพด้วยการรวมกลุ่ม (วสช.ผลิตกาแฟพรีเมียมกาแฟโรบัสต้า จ.สตูล)
- เป็นวิทยากรและเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องกาแฟ

ช่องทางการตลาด : รับซื้อกาแฟผลสดจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรทั่วไป เพื่อนำมาแปรรูป กระบวนการแปรรูป : Dry / Wash / Honey Process

- ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย สารกาแฟ กาแฟดั่วบด ชาดอกกาแฟ กาแฟดริป และต้นพันธุ์กาแฟ
- จำหน่ายด้วยตนเอง บูธกิจกรรมใน/นอกจังหวัด และสื่อออนไลน์

เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกและการแปรรูป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การจัดการสวน : ดำเนินการตามขั้นตอนมาตรฐาน GAP
: ใช้เทคโนโลยีระบบน้ำในสวน แบบมินิสปริงเกอร์ ต้นกาแฟได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ

การแปรรูป : คัดสรรคุณภาพทุกขั้นตอน ทั้งเก็บเกี่ยว ตาก พริก สี้ ดั่ว บด

การจัดการของเหลือ : เปลือกกาแฟ นำมาทำเป็นปุ๋ยหมักแห้ง

เผยแพร่องค์ความรู้โดย กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

กระบวนการถอดองค์ความรู้ : สัมภาษณ์

๑. ข้อมูลเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

**Young Smart Farmer
จังหวัดสตูล**

ชื่อ - สกุล นางกนกวรรณ หวังโชคผดุง
 อายุ 36 ปี (ข้อมูล ณ ปี 2566)
 ที่ตั้งแปลง หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล
 เบอร์โทรศัพท์ 084 2544902
 E-mail supachai4902@gmail.com

โปรแกรมเล็ก (ด้าน)
คุณภาพ **เพิ่มขึ้น**

ไร่กาแฟปลอด
เคมี
ก. ไร่กาแฟปลอด จ.สตูล

○ แนวทางการจัดการความรู้สู่ฐานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ : คณะกรรมการจัดการความรู้กรมส่งเสริมการเกษตร
○ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ประจำปี ๒๕๖๖

๒. ข้อมูลกิจกรรมการผลิตของเกษตรกร

พื้นที่กิจกรรมปลูกกาแฟ จำนวน ๒ ไร่ สายพันธุ์โรบัสต้า ปลูกแบบพืชเชิงเดี่ยว ระยะปลูก ๓.๕๐ x ๓.๕๐ เมตร จำนวน ๒๒๐ ต้น ปลูกแบบพืชเชิงเดี่ยว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิต เม.ย. ๒๕๖๓

พื้นที่ปลูกกาแฟของตนเอง เริ่มจากการโค่นต้นยางพาราพื้นที่บางส่วน เพื่อปรับเปลี่ยนเป็นปลูกต้นกาแฟ ด้วยครอบครัวมีประสบการณ์การปลูกกาแฟในพื้นที่จังหวัดระนองและชุมพร และพื้นที่อำเภอละงูมีความเหมาะสมกับการปลูกกาแฟทำให้กล้าตัดสินใจเปลี่ยนชนิดพืชปลูก

กิจกรรม การปลูกกาแฟโรบัสต้า

เนื้อที่ปลูกกาแฟ 2 ไร่

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๓. ผลการดำเนินงานกิจกรรม

a. ผังแปลง

b. เป้าหมายการพัฒนากิจกรรม

ผลผลิตกาแฟจากกิจกรรมเพาะปลูกของตนเอง รวมถึงการรับซื้อเมล็ดกาแฟจากเกษตรกรทั่วไป นำมาแปรรูปและจำหน่ายสารกาแฟในเกรดคละหรือเกรดโรงงาน ส่งให้ผู้รับซื้อในจังหวัดระนอง ในราคา กิโลกรัมละ ๖๐ - ๗๐ บาท แต่เกิดจุดเปลี่ยนความคิด จากการที่ต้องการรายได้จากกาแฟที่เพิ่มขึ้น จึงได้พัฒนาตนเองและเพิ่มเติมความรู้ด้านการแปรรูป พัฒนากิจกรรมการแปรรูปของตนเอง ทำให้ตอนนี้มีการแปรรูปเป็นสารกาแฟ และกาแฟคั่วบด โดยการจำหน่ายเมล็ดกาแฟคั่วจากเดิมขายได้กิโลกรัมละ ๔๐๐ บาท มาเป็นกิโลกรัมละ ๘๐๐ บาท จากกาแฟที่คัดสรรคุณภาพและพัฒนากิจกรรมการแปรรูป ดังนั้น เพื่อให้การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มจากกาแฟ จึงมีเป้าหมายการพัฒนา กิจกรรม ดังนี้

- การเพิ่มผลผลิตจากการเพิ่มปลูก จากพื้นที่ ๒ ไร่ เป็น พื้นที่ ๑๐ ไร่
- การเพิ่มคุณภาพผลผลิต โดยพัฒนากาแฟคั่วบดและกาแฟดริป ให้ได้รับมาตรฐาน อย.

(สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

เพิ่มช่องทางการจำหน่าย จากเดิมเป็น จำหน่ายด้วยตัวเอง และจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ (เพจ facebook) เพิ่มเติม จำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม Lazada, Shopee

การเพิ่มมูลค่าสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่ม จากเดิมบรรจุแบบแก้วพลาสติก เป็นบรรจุแบบขวดพลาสติกพร้อมซีลฝาขวด และพัฒนาเป็นกาแฟผงสำเร็จรูป (Instant coffee) เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะดวกในการชง

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

c. ปฏิทินการผลิต

กระบวนการผลิต	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
การดูแลรักษา ...กาแฟ อายุ 4 ปี...												
1. กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า) เดือนละ 1 ครั้ง ค่าใช้จ่าย ครั้งละ 200.- รวม 2,400 บาท (ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔	200 ↔
2. การให้น้ำด้วยระบบน้ำ ค่าใช้จ่าย ครั้งละ 300.- (ค่า ไฟฟ้า)จำนวน 5 เดือน รวม 1,500 บาท	300 ↔	300 ↔								300 ↔	300 ↔	300 ↔
3. ตัดแต่งกิ่งควบคุมทรงพุ่ม ค่าใช้จ่ายเดือนละ 150.- (ค่าแรงงาน) จำนวน 12 เดือน รวม 1,800 บาท	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔	150 ↔
4. ค่าแรงงาน เก็บชาดอก กาแฟ ค่าใช้จ่ายครั้งละ 100 จำนวน 5 เดือน รวม 500 บาท	100 ↔								100 ↔	100 ↔	100 ↔	
5. ค่าแรงงานเก็บกาแฟ ค่าใช้จ่ายครั้งละ 300 บาท จำนวน 6 เดือน และ 100 บาท จำนวน 6 เดือน รวม 2,400 บาท	300 ↔	300 ↔	100 ↔	100 ↔	100 ↔	100 ↔	100 ↔	100 ↔	300 ↔	300 ↔	300 ↔	300 ↔
6. การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยจำนวน 3 ครั้ง ครั้งละ 3,000.- รวม 9,000 บาท			3,000 ↔				3,000 ↔				3,000 ↔	
7. การกำจัดแมลงศัตรูกาแฟ ค่าใช้จ่ายครั้งละ 100 บาท จำนวน 3 เดือน และ 300 บาท จำนวน 2 เดือน		100 ↔		300 ↔				100 ↔	300 ↔			100 ↔
รวมค่าใช้จ่ายการดูแลรักษาต่อปี จำนวน 18,500 บาท	1,050	1,050	3,450	750	450	450	3,450	550	1,050	1,050	4,050	1,150

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๔. การบริหารจัดการการผลิตและมาตรฐานที่ได้รับการรับรอง

- ปลูกกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า และดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการผลิตตามมาตรฐานเกษตรปลอดภัย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สารกาแฟ ชาดอกกาแฟ และ กาแฟคั่วบด ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
- มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ด้วยการจัดทำระบบน้ำในสวนทั้งแปลง และใช้น้ำได้อย่างเหมาะสม เพื่อควบคุมการออกดอกกาแฟให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ ประหยัดการใช้น้ำ ลดค่าใช้จ่าย ลดเวลา ลดแรงงาน แต่สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้เพิ่มขึ้น
- การป้องกันกำจัดมอดเจาะผล/ลำต้น มอดจะมากับผลการแปรรูปคั่ว ควรเก็บผลสดำออกให้หมด อย่าปล่อยให้เมล็ดกาแฟสุกติดต้น และเก็บที่ร่วงหล่น นำไปทำลาย
- การเก็บเกี่ยวผลกาแฟ มีความสำคัญต้องเก็บเกี่ยวช่วงผลการกาแฟสุกแก่ โดยพิจารณาจากสีของผลกาแฟ ผลกาแฟเป็นสีแดง หรือสีส้มแดง ไม่น้อยกว่า ๘๐% ไม่เก็บเมล็ดสีเขียว เพื่อให้กาแฟมีรสชาติที่ดี
- กระบวนการแปรรูปของตนเอง จะนำผลกาแฟมาดำเนินการทั้งแบบ ๓ แบบ คือ แบบแห้ง (Dry Processing) คือ การนำผลเชอร์รี่มาตากให้แห้ง แบบเปียก (Wash Process) คือการนำผลเชอร์รี่สีเอาเนื้อผลออกและลอกเมือก ผ่านการหมักและล้างจึงนำไปตากให้แห้ง แบบ (Honey Process) เป็นกระบวนการที่อยู่กึ่งกลางของทั้งสองกรรมวิธี คือ การนำผลเชอร์รี่มาสีเอาเนื้อผลออก แต่เมล็ดกาแฟยังมีเมือกติดอยู่ จึงนำไปตากให้แห้ง แต่กระบวนการแบบ (Honey Process) จะนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ของตนเอง (ผลิตภัณฑ์ภายใต้ brand ไร่กาแฟนายเอก) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยากและทำซ้ำๆ และได้รับรสชาติกาแฟที่อร่อย

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อแนะนำ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๕. การจัดการทางการตลาดและช่องทางการตลาด

กิจกรรมการปลูกกาแฟของตนเอง นำไปสู่การจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ภายใต้ชื่อวิสาหกิจชุมชน การผลิตกาแฟพรีเมียมกาแฟโรบัสต้า (หรือที่รู้จักในนามไร่กาแฟนายเอก) มี นางกนกวรรณ และนายศุภชัย หวังโชคผดุง เป็นประธานวิสาหกิจชุมชน ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ ตำบลน้ำผุด อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปัจจุบัน มีสมาชิก ปลูกกาแฟ จำนวน ๓๑ ราย ดำเนินกิจกรรมในการเพาะปลูก จำหน่าย ต้นกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า รวมทั้งรับ ซ้อมเมล็ดกาแฟสดจากเกษตรกร เพื่อเข้าสู่กระบวนการ Process ให้เป็นสารกาแฟ ทั้ง ๓ Process (Dry Process /Wash Process /Honey Process) และกระบวนการคั่ว รวมถึงจำหน่ายเป็นกาแฟคั่วบด ในบรรจุ ภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ภายใต้แบรนด์กาแฟนายเอก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มประกอบด้วย สารกาแฟ กาแฟคั่วบด ชา ดอกกาแฟ กาแฟดริป และชาเปลือกกาแฟ โดยมีช่องทางการตลาด จำหน่ายด้วยตัวเอง เช่น ตลาดเกษตรกร ออกบูธจำหน่ายสินค้าในจังหวัดและต่างจังหวัด โรงคั่ว/ร้านกาแฟในจังหวัด และจำหน่ายผ่านออนไลน์ ได้แก่ ช่องทางเพจ กาแฟนายเอกโรบัสต้าสตูล

ชนิดสินค้า ๑) สารกาแฟ

๒) กาแฟคั่วบด

๓) ชาดอกกาแฟ

๔) กาแฟดริป

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
ในการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะ /
เอกสารอ้างอิง /
คู่มือต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ความรู้

๖. ความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วม

- ทำหน้าที่ประธานวิสาหกิจชุมชนชนผลิตกาแฟพรีเมียมกาแฟโรบัสต้าจังหวัดสตูล โดยมีเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ อำเภอลงู จังหวัดสตูล จำนวน ๓๑ ราย เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเพาะปลูก รวบรวมเมล็ดกาแฟสดเพื่อเข้าสู่กระบวนการ Process ให้เป็นสารกาแฟ กระบวนการคั่ว รวมถึงการจำหน่ายเป็นกาแฟคั่วบด ในบรรจุภัณฑ์รูปแบบต่างๆ ภายในใต้แบรดด์ กาแฟนายเอก ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มประกอบด้วย สารกาแฟ กาแฟคั่วบด ชาดอกกาแฟ กาแฟดริป และชาเปลือกกาแฟ ซึ่งถือได้ว่าวิสาหกิจชุมชนฯ เป็นต้นแบบการผลิต “กาแฟพรีเมียม”
- เข้าร่วมโครงการพัฒนาพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer (YSF) อำเภอลงู ปี ๒๕๖๕ และทำหน้าที่เป็นรองประธาน YSF อำเภอลงู รวมถึงทำหน้าที่คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ YSF จังหวัดสตูล
- ทำหน้าที่รองประธานกลุ่มเครือข่ายกาแฟจังหวัดสตูล ซึ่งกลุ่มเครือข่ายฯ รวมตัวกันเพื่อดำเนินการพัฒนากาแฟจังหวัดสตูลให้มีคุณภาพ
- ไร่กาแฟนายเอกเป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกกาแฟโรบัสต้าและการแปรรูปของจังหวัดสตูล โดยมีผู้มาเรียนรู้ ณ แปลงกาแฟ อย่างต่อเนื่อง

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้</p>	<p>ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ความรู้</p>
---	--

๗. การบริหารทรัพยากรและการจัดการของเหลือจากการผลิต

นำของเหลือจากกระบวนการผลิตสารกาแพ คือ เปลือกกาแพสด นำมาจัดทำเป็นปุ๋ยหมักแห้ง เพื่อนำกลับไปใช้ในสวนกาแพของตนเอง

การทำปุ๋ยหมักแห้ง

ส่วนผสม

๑. เปลือกกาแพสด กองหนา ๒๐ เซนติเมตร
๒. แหนแดง กองหนา ๕ เซนติเมตร
๓. มูลวัว
๔. พด.๑

นำส่วนผสมทั้ง ๓ อย่าง คือ นำเปลือกกาแพสด กองหนาประมาณ ๒๐ เซนติเมตร นำแหนแดงมากองทับเปลือกกาแพสด หนาประมาณ ๕ เซนติเมตร และนำมูลวัวที่ผสม พด.๑ มากองทับไว้บนสุด หมักลงในบ่อพัก หมักประมาณ ๓ เดือน จึงนำไปใช้ได้

๘. การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม

- จัดทำระบบน้ำในสวนกาแพ แบบมินิสปริงเกอร์ สั่งการผ่าน Smart Phone เพื่อให้ต้นกาแพได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงหน้าแล้ง เพื่อควบคุม การออกดอกของกาแพ และต้นกาแพได้รับน้ำเพียงพอต่อความต้องการ เป็นการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและลดการใช้แรงงาน โดยเปิดระบบน้ำจำนวน ๒ ครั้ง/วัน ครั้งละ ๒๐ - ๒๕ นาที รวมใช้เวลาประมาณ ๔๕ นาที ต้นกาแพได้รับน้ำ ๓๗ ลิตร/ต้น/วัน ซึ่งส่งผลให้ผลผลิตกาแพมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

<p style="text-align: center;">กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ ในการจัดการความรู้</p>	<p>ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ องค์ความรู้</p>
--	--

- ใช้ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเพิ่มคุณภาพเมล็ดกาแฟโรบัสต้า เนื่องจากภาคใต้มีสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ทำให้เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการตากเมล็ดกาแฟ คุณภาพกาแฟจะลดลงหากมีความชื้น

๙. ปัจจัยความสำเร็จของการประกอบอาชีพ

**อดทน แก้ปัญหา
ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส
เน้นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ**

ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นางสาวสุชिरา บัวมาศ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล โทรศัพท์ ๐๗๔ ๗๑๑๑๐๖

๒. แบบรายงานสรุปผลการจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๖

ดำเนินการจัดทำข้อมูลสรุปผลการจัดการความรู้ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล จำนวน ๑ เล่ม

๓. Link Website ของหน่วยงาน (นำข้อมูลตามข้อ ๑ และ/หรือ ข้อ ๒ ไปเผยแพร่ในเว็บไซต์)

เผยแพร่ข้อมูลการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ในเว็บไซต์สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล

<https://satun.doe.go.th/province/>

